

Polen 2002

En stortur med DOF-København

Af Søren Skov og Leon Berthou

16.Juni 2002

Forord

DOFs Københavnsafdeling arrangerede stortur til det nordøstlige Polen i perioden 24. maj - 2. juni 2002. Rejsen blev gennemført i bus med overnatning på 4 forskellige hoteller. Vi fik en fin og hyggelig tur, hvor vi fik set og oplevet meget og samtidig havde en god stemning på hele turen. Aktivitetsniveauet var temmelig højt, men vist tilfredsstillende for alle.

Lederne takker hermed deltagerne for deres gode humør, der var et uundværeligt bidrag til den vellykkede rejse.

Rejsen havde tre hovedmål:

Biebrza-sumpene nord for Warszawa, der er et af de største vådområder i Europa, og som har stor betydning for såvel trækfugle som lokale vandfugle. Specialiteterne er spillende Tredækker samt ynglende Citronvipstjert og Vandsanger. Desuden er her fortsat enkelte par af Stor Skrigeørn og mange elge. I det tidlige forår kan man stadig høre ulvenes tuden.

Bialowieza-skovene rummer den best bevarede naturskov af de store løv-og blandskove, som førhen dækkede det meste af Centraleuropa. Skoven domineres af lind, eg, skovfyr, rødgran, avnbøg mv. Træerne er op til 50 meter høje. I den unikke skov, som i sig selv er en storslået naturoplevelse, kan ses alle Europas spætter undtagen Syrisk Flagspætte samt Europæisk Bison. Lille Skrigeørn er almindelig og i fugtige krat langs med vandløbene er Flodsangeren en karakterfugl. Også her kan man i det tidlige forår høre ulvene hyle – i den polske del af skoven, der omfatter over 500 kvadratkilometer, er der fire ulvefamilier med i alt 20-25 dyr. Los findes også, men ses meget sjældent.

Siemianówka-søen nord for Bialowieza-skovene var tidligere et sumpområde, men blev inddæmmet og omdannet til sø, der i dag huser et meget rigt fugleliv. Især gjorde de mange moseterner af alle tre arter samt Sølvhejre, mange Sorte Storke og Små Skrigeørne et stort indtryk på os.

Naturen i det østlige Polen virker på os danskere meget nær, men samtidig også fjern. Landskabet ligner umiddelbart det danske med marker og lunde, men befolkningstætheden er langt mindre og agerbruget meget mere eksentivt med vidtstrakte enge og usprøjtede marker. Mange fugle, der kun sjældent ses i Danmark, stortrives stadig i det østpolske landskab på trods af, at den fysiske afstand til Bornholm kun er ca. 600 km. Levestandarden i de søvnige landsbyer i det østlige Polen er set med danske øjne elendig, og der er næppe tvivl om, at Polen søge i de kommende år vil gøre alt for at modernisere landet, herunder også landbruget. Forhåbentlig kan flest muligt af de store naturværdier bevares samtidig med, at Polens levestandard kan få et tiltrængt løft.

Deltagerne på DOF's rejse til Polen var: Lis Lorenzen, Anna Grethe Andreasen, Elise Helmer, Lisbeth Jensen, Hanne Kapala, Hans Lorentzen, Erik Hjort-Madsen, Peter Steen Henriksen, Søren K. Pedersen, Claus Brücker Larsen, Leif Frederiksen, Jørgen Mørup Jørgensen, Carsten Birket Andersen, Allan Bøgedahl, Knud Aarup, Esther Aarup, Elise Madsen, Boye Madsen, Ole Gudin Sørensen, Mads Sørensen, Tora Steffensen, Per Steffensen, Bo Carstensen, Inger Carstensen, Helle Hjort Sjøberg, Lise Larsen, Lillian Pedersen, Svend Petterson, Lis Kastrop, Leon Berthou, (turleder) og Søren Skov (turleder).

Desuden deltog helt uundværlige guide Andrzej Petryna.

Rejsedagbog

Fredag 24. maj: Vi mødtes forventningsfulde i Kastrup Lufthavn kl. 17.10 og efter en kort og behagelig flyvetur, landede vi hen under aften i Warszawa Lufthavn, hvor de store vandpytter på landingsbanen fortalte, at her netop havde regnet. Vores lokalguide Andrej modtog os i lufthavnen og kørte til det nærliggende Hotel Gromada. Trods vores sene ankomst blev vi mødt med et veldækket bord og fin service fra personalets side.

Lørdag 25. maj: Efter et solidt morgenmåltid forlod vi hotellet kl. 08.30 i strålende sol og satte kursen mod nord til fiskedammene ved Tylkowo. Kørslen gennem Warszawa by var præget af vejarbejder og megen trafik, og tog derfor noget længere tid end vi havde regnet med. Men da vi omsider nåede ud af ad byen, blev vi snart modtaget af rejsens første storke. Området omkring fiskedammene blev en fin indledning på vort bekendtskab med polske fugle. Her sås mange spændende arter, bl.a. Havørn, Trane, Isfugl og Sortterne. Efter vores dette første vellykkede fuglestop spiste vi sen frokost ved et nærliggende hotel, hvor hotelhaven bl.a. udmærkede sig ved et redegul med Sortspætte.

Derpå fortsatte vi til den sydligste del af Biebrza-sumpene, (syd for vejen mellem Lomza og Bialystok), der ikke er omfattet af den nye nationalpark. Her sås bl.a. rejsens første Hvidvingede Terner samt en Ræv med ni store hvalpe. Vandstanden i vådområderne var markant lavere end normalt, så der var kun få frie vandflader, og fuglerigdommen derfor ikke helt så stor som ved tidligere DOF-besøg.

Desværre havde vi ikke kunnet få vort hotel i Goniadz i tre nætter, så de to første nætter måtte vi benytte Hotel Zbyszka ved Nowogrod vest for Lomza som udgangspunkt.

Søndag 26. maj: Vejret fortsatte med at være solrigt og med op til 30 graders varme. Hotel Zbyszka var af ganske fin standard og beliggenheden slet ikke så tosset. En tidlig morgentur, som nogle af deltagerne gjorde, gav et pænt udbytte i form af fine Piroler, syngende Vendehals mv.

Efter morgenmaden kørte vi til Brebrza-sumpene, hvor vi udforskede den vestlige kant af den sydlige del af sumpene. Vi begyndte ved Wrencictewo, hvor man går ned gennem en landsby til et udsigtspunkt. Derpå besøgte vi en udsigtsplatform nær vejen – herfra sås bl.a. Lille Skrigeørn, Sort Stork og Elg, hvorpå vi fortsatte til landsbyen Brzostowo, hvor vi kom helt ned til floden og så de Hvidvingede Terner forrygende godt. Ved frokostpausen så nogle få af deltagerne en Stor Skrigeørn. Vi sluttede af ved Mscichy, hvor der yngede Citronvipstjert, Blåhals og Vandsanger, som vi alle så godt. Et af rejsens store højdepunkter.

Peter Steen og Søren Pedersen fortsatte længere ud ad stien og kunne berette om endnu flere vandsangere, da de vendte tilbage.

Peter Steen, der som agronom arbejder på Nationalmuseet med fortidens agerbrug i Danmark, kunne fortælle, at ukrudtssammensætningen på markerne i det østlige Polen svarer til fundene fra den danske jernalder!

Om aftenen var Lis og Svend på en vellykket sær-ekskursion til floden bag vort hotel – her så de Bæver i lommelygtens skær.

Mandag 27. maj: Udenfor programmet startede flere af deltagerne med en vellykket Pirol-tur til skoven og floden bag hotellet. Udover fine Piroler sås også nogle gode Hedelærker på tæt hold samt Bæverboet. Efter morgenmad var der afgang til landsbyen Waniewo nær Tykocin sydøst for Biebrza-sumpene. Ved

Waniewo blev vi staget rundt i et spændende sumplandskab dannet af Narew-floden. Vi måtte dele os i to hold, så mens det ene sejlede rundt i sumpene, så de andre på hortulan samt fine Vandsangere i star-engen bag landsbykirken.

Vi spiste frokost i Waniewo og vendte derpå tilbage til Biebrza-sumpene, hvor vi besøgte et stort fugletårn på østsiden ved Wolka Piaseczna. Herfra sås syv elge og ude fra sumpen hørtes vandsangeren synge sin nu velkendte enkle sang. Det begyndte at regne og vi fortsatte derfor til Goniadz, der har en perfekt beliggenhed for den besøgende fuglekigger – på en bakke lige ned til østsiden af Biebrza-sumpene. En øst-vest gående asfalteret vej fører fra byen gennem det store vådområde. Et eftermiddagsbesøg her gav bl.a. en Dobbeltbekkasin, der sås med unger, samt endnu en Vandsanger og den første Flodsanger. Området er normalt et godt sted for Stor Skrigeørn, der yngler lige i nærheden, men i det vindstille vejr med finregn ind i mellem udeblev de store vingefang.

Om aftenen kørte vi mod syd til den kendte spilleplads for Tredækker nær Barwik. Vi var der ved 18.30-tiden og alle fik fra udsigtsplatformen set Tredækker spillende på knap 100 meters afstand i teleskopet. Da vi havde set os mætte og skulle til at gå, kom der flere end 100 ornitologer i hollandske og engelske grupper gående til vores platform, hvor vi hidtil havde været alene, og da vi nåede p-pladsen kunne vi se, at vores bus havde fået selskab af yderligere tre turistbusser. Så det gælder åbenbart om at være tidligt på færde, hvis man vil være alene om at opleve tredækkerne. På vej tilbage til bussen havde vi en enkelt pistende Skovsneppe i den begyndende skumring.

Tirsdag 28. maj: Efter vores sene aftentur stod vi tidligt op og kørte kl. 4.00 til den nærliggende Kapice Mose, der ligger i den vestlige del af Biebrza-sumpene. Vi startede i de første disede morgengry ved en lille landsby, hvor Hærflugten poppede sit po-po-po – eller var det op-op-op – og fortsatte derpå ud af stien, mens sangfuglene efterhånden vågnede en for en. På grund af det tørre forår var stien usædvanlig tør, og gummistøvlerne kom ikke i brug. Da vi nåede til stiens ende, var der ingen urfugle at se, så vi måtte nøjes med at høre dem i det fjerne. Til gengæld kom to flotte Havørne flyvende lavt ud af disen og forsvandt ude i mosen – et storslået syn.

Det kneb med madroen på vort hotel, for så snart vi var færdige med morgenmaden, opdagede Svend en syngende Lundsanger lige udenfor vort hotel.

Derpå vandrede vi ud i de nærliggende vådområder ved Goniadz, hvor vi bl.a. så en fin Savisanger i teleskopet. Men de store vingefang holdt sig fortsat borte i det tunge vejr med finregn, vindstille og mange sorte skyer. Kl. 11 var der afgang til fiskedammene ved Bialystok, hvor vi spiste forkost.

Dammene ligner umiddelbart noget naturslum, da de ligger i udkanten af et industrikvarter. Men området er utrolig spændende, så snart man bevæger sig ind i det. Fiskedammene huser bl.a. de eneste kendte ynglepar i Polen af Sangsvane og Nordisk Lappedykker. Sangsvanerne gemte sig, da de havde små unger. Til gengæld kunne vi glæde os over meget fine observationer af Nordisk Lappedykker, Pungmejse ved rede og Dværghejre. Bagtroppen fik endda hørt en fin Lille Rørvagtel, efter at de fleste af turdeltagerne var kommet ind i bussen for at komme i læ for regnen. På vej til Bialowieza kom der flere kraftige tordenbyger, men da vi nåede frem til Hotel Bialowieza i byen af samme navn, var det kun finregn, og vi kunne snart udforske området mellem hotellet og grænsen til Hvide-Rusland. I de fugtige krat var Flodsangeren en karakterfugl.

Onsdag 29. maj: Vi brugte hele dagen ved Siemianowka-søen, som er en stor kunstig sø nord for de store skove ved Bialowieza. Vi startede med to flotte Ellekrager, som sås nord for Jatowka. Derpå kørte vi ned til søen, hvor de mange moseterner af alle tre arter imponerede os alle. Siemianowka bød også på meget fine observationer af Lille Skrigeørn, Havørn, Sort Stork og Høgesanger samt turens overraskelse – en flok på syv Sølvhejrer.

Om aftenen - da vi var nået tilbage på hotellet - var der tid til et par små vandreture, inden det blev mørkt. De fleste nøjedes med at gå lidt ned af vejen og se på flodsangere, mens Svend og Lis på en aftentur i skumringen nær hotellet fandt et kuld Skovhornugle-unger, der skreg på mad. Peter Steen og

Søren Pedersen gik en længere tur i skoven, hvor de bl.a. fandt hjerpe med kyllinger.

Torsdag 30. maj: Vi startede dagen tidligt med et besøg i Bialowieza Nationalparkens Strict Reserve kl. 5. Hele nationalparken udgøres af 10.000 ha – heraf er 4.000 ha. udlagt som ”Strict Reserve”, hvortil der kun er adgang med guide. I den resterende del af Bialowieza-skoven kan man færdes, hvor man vil. Vores guide, Arak, var meget fuglekyndig og vi så bl.a. Mellemlagspætte ved rede, mange Hvidhalsede Fluesnappere og ikke mindst en Hvidrygget Spætte, der viste sig frem, så vi alle kunne se os mætte. Der var også mange Lille Fluesnapper, men den hørtes mere end den sås.

Skoven i Strict Reserve” er den mest uberørte løvskov i Centraleuropa, og det var en lige så stor oplevelse at færdes mellem de mange gamle træer, der får lov til at stå, indtil de segner om af ælde – og angreb af tøndersvampe - som at se skovens mange fine fugle.

Om formiddagen drog vi til den lille zoologiske have med skovens dyr, som ligger midt ude i Bialowieza. Udover at se bisoner, tarpaner og vildsvin under hegn, er området også et meget fint sted til at se Hvidhalset Fluesnapper tæt på og i rigelige mængder.

Resten af eftermiddagen brugte vi på forskellige småture i skoven – her sås bl.a. Lille Flagspætte ved rede og flere Små Skrigeørne på tæt hold.

Et besøg i byparken gav bl.a. en meget flot Mellemlagspætte og i samme træ sås en beboet kernebidere-rede, hvor vi så de gamle fugle fodre ungerne.

Selv om april er det bedste tidspunkt for spætter, da de her er meget aktive og lette at se før løvspring, er slutningen af maj også ganske god, for her har spætterne unger, som tydeligt kan høres tigte fra redehullet. Når man har fundet en spætterede, er det blot at stille sig op ca. 50 meter fra rede, så de gamle fugle ikke skræmmes bort og vente. I løbet af få minutter skal forældrefuglene nok dukke op. Peter Steen og Søren Pedersen vandrede ud i skoven alene og fandt en skovmår ved rede på grænsen til Hvide-Rusland.

I skumringen kørte vi ud i skoven, hvor Arak forsøgte at fløjte en Spurveugle frem – desværre forgæves. Da vi nåede hjem til hotellet, gik vi alle i stedet hen og hørte på skovhornugle-ungernes karakteristiske hulen.

Fredag 31. maj: Vi lagde ud med en skovvandring, hvor vi så Tretået Spætte ved redehul. Selv om det meste af Bialowieza-skoven er blandet løvskov, er der store områder med nordisk skov i form af rødgran, skovfyr og birk og med masser af blåbær og tyttebær i skovbunden. Det er kun i nåleskovsområderne, at man finder Tretået Spætte, mens de gamle løvskovspartier huser Mellemlagspætte og Hvidrygget Spætte. I den gamle løvskov er skovbunden domineret af Skov-Storkenæb. Stedvis er der også mange Aks-Rapunsel, Blåtoppet Kohvede og lokalt også Skovgøgeurt. Da vi nåede tilbage til bussen, kneb det med at komme ind i bilen, for her var et gammelt egetræ, der husede ynglende Vendehals. Til sidst rev vi os løs fra Vendehalsen og fortsatte til den nordlige del af skoven, hvor vi spiste frokost ved floden Kosymost syd for byen Gruzki. Her spise vi frokost ved den gamle bro, mens det vrimlede med fine fugle omkring os – syngende Gråspætte, som alle fik set godt i teleskopet samt Vendehals og syngende Høgesangere, crexende Engsnarrer, Karmindompapper mv. Området er også kendt for at være godt for Lille Skrigeørn og Slangeørn, men i det trykkende vindstille vejr udeblev de store rovfugle. Om eftermiddagen besøgte vi Siemianowka-søen endnu en gang.

Lørdag 1. juni: Vi delte os i to hold på den sidste hele dag i Bialowieza. Det ene stod op kl. 4 om morgenen, så vi på vores lejede cykler kunne tage af sted fra hotellet kl. 4.45. Kort efter mødtes vi med en ældre skovarbejder, og med ham som guide kørte vi langt ind i skoven, hvor vi begyndte at spore nogle af skovens Bisoner. Vi gik gennem både tæt krat og sumpet skov i et hastigt tempo – det

kneb med at kunne følge med den gamle skovarbejder. Vi var hele tiden lige i røven af Bisonerne. Vi så deres lort, træerne hvor de havde gubbet sig og deres sovepladser. Men dyrene selv så vi aldrig. Selv om vi måtte undvære Bisonerne var det en spændende tur, og undervejs sås bl.a.

Mellemflagspætte, Gråspætte og vi hørte mange små fluesnappere samt to Grønspætter.

Det andet hold stod op til normal tid og gik flere småture i skove, hvor de bl.a. så Hvidhalset Fluesnapper meget fint og hørte Lille Fluesnapper.

Om eftermiddagen, hvor der kom nogle kraftige regnskyl, var der ikke noget program – tiden kunne bruges til at pakke inden afrejsen dagen efter. Flere valgte dog at trave til den hvide-russiske grænse for at se skovmårens rede – reden var der, men måren var borte.

Om aftenen havde vi afsluttende bålfeest langt ude i skoven med festligt pyntede langborde. Det blev en hyggelig afslutning med fællessang, god mad, øl og vodka plus hygge omkring bålet.

Søndag 2. juni: Lidt vemodige forlod vi Bialowieza-skoven og begyndte hjemrejsen kl. 8. Undervejs gjorde vi et stop ved Bug-floden, hvor vi gik en tur i en sandet indlandshede, som var under tilgroning med fyrretræer. Her så vi Lille Flagspætte, Sortspætte, Hærfugl, Lille Præstekrave og flere andre spændende fugle. Blåmunken var allerede begyndt at blomstre – sommeren synes at være to uger længere fremme i Polen i forhold til Danmark.

Vi kom heldigvis i god tid til Warszawa, hvor indtjekningen i lufthavnen var usædvanlig kaotisk og tog lang tid. Kl. 16.40 lettede Lot-flyet og efter en behagelig kort flyvetur landede vi kl. 18.10 i Kastrup.

Fugleliste **I alt observeredes 168 arter**

Toppet Lappedykker (*Podiceps cristatus*)

10 i fiskedamme ved Bialystok, 6 Siemianówka-søen

Gråstrubet Lappedykker (*Podiceps grisegena*)

4 fiskedamme ved Bialystok.

Sorthalset Lappedykker (*Podiceps nigricollis*)

1 fiskedamme ved Bialystok.

Nordisk Lappedykker (*Podiceps auritus*)

1 fiskedamme ved Bialystok.

Skarv (*Phalacrocorax carbo*)

Tylkowo, 10 Siemianówka-søen.

Rørdrum (*Botaurus stellaris*)

2 hørt i Biebrza-sumpene og 1 hørt Siemianówka-søen.

Dværghejre (*Ixobrychus minutus*)

1 set fint fiskedammene ved Bialystok.

Sølvhejre (*Egretta alba*)

7 Siemianówka-søen.

Fiskehejre (*Ardea cinerea*)

Almindelig i Biebrza-sumpene, hvor der sås op til 45 dagligt. Desuden 40 Siemianówka-søen, 14 Tylkowo, 10 fiskedammene ved Bialystok og enkelte fugle hist og her.

Sort Stork (*Ciconia nigra*)

7 Biebrza-sumpene, i alt 8 Siemianówka-søen.

Hvid Stork (*Ciconia ciconia*)

En karakterfugl, der sås almindeligt i landsbyer, enge og dyrkede marker. Der blev ikke holdt mandtal.

Knopsvane (*Cygnus olor*)

Almindelig i søer. Det højeste antal vi notede var 114 i Tylkowo.

Grågås (*Anser anser*)

Overraskende fåtallig. 2 Biebrza-sumpene var det hele.

Gråand (*Anas platyrhynchos*)

Almindelig i vådområder, bl.a. 15 Tylkowo, 18 Biebrza-sumpene, 40 fiskedamme ved Bialystok, 50 Siemianówka-søen samt mindre antal fra bussen og ved småsøer.

Pibeand (*Anas penelope*)

1 fiskedamme ved Bialystok

Knarand (*Anas strepera*)

Sammen med Gråand og Atlingand den mest almindelige svømmeand. Vi noterede bl.a. 9 Tylkowo, 5 Biebrza-sumpene, 3 fiskedamme ved Bialystok, 6 Siemianowka-søen.

Krikand (*Anas crecca*)

6 Semienowkoa-søen.

Atlingand (*Anas querquedula*)

1 Tylkowo, 3 Biebrza-sumpene, 35 Siemianowka-søen.

Skeand (*Anas clypeata*)

3 Tylkowo, 2 fiskedamme ved Bialystok

Taffeland (*Aythya ferina*)

1 Tylkowo, 8 fiskedamme ved Bialystok.

Troldand (*Aythya fuligula*)

2 Tylkowo, 4 fiskedamme ved Bialystok, 3 Siemianowka-søen.

Hvinand (*Bucephala clangula*)

6 Tylkowo, 2 Siemianowka-søen.

Stor Skallesluger (*Mergus merganser*)

1 Bugfloden.

Hvepsevåge (*Pernis apivorus*)

4 Biebrza-sumpene, 1 fiskedamme ved Bialystok, 5 Siemianówka, 7 Bialowieza-området.

Havørn (*Haliaeetus albicilla*)

1 imm. Tylkowo, 2 ad mosen ved Kapice i Biebrza-området, 3 ad. Siemianówka.

Rørhøg (*Circus aeruginosus*)

Almindelig i vådområder. Bl.a. 3 Tylkowa, i alt 35 Biebrza-sumpene, 2 Woniewo, 3 fiskedamme ved Bialystok, 15 Siemianowka-søen, 2 Bugfloden samt enkelte set fra bussen over marker.

Hedehøg (*Circus pygargus*)

8 Biebrza-sumpene, 4 Woniewo.

Musvåge (*Buteo buteo*)

Ret almindelig. Bl.a. 4 Tylkowa, 12 Biebrza-sumpene, 8 Siemianowka-søen, 7 Bialowieza-området samt enkelte set undervejs fra bussen.

Lille Skrigeørn (*Aquila pomarina*)

2 Biebrza-sumpene, 5 Siemianowka-søen, 6 Bialowieza-området.

Stor Skrigeørn (*Aquila clanga*)

1 sås under frokostpause på vestsiden af Biebrza-sumpene 26.05.

Tårnfalk (*Falco tinnunculus*)

1 ex set fra bussen og 1 Siemianowka-søen var det hele.

Lærkefalk (*Falco subbuteo*)

1 Tylkowa, 2 Biebrza-sumpene, 2 Siemianówka-søen.

Hjerpe (*Bonasa bonasia*)

I alt 3 iagttagelser i Bialowieza-sloven, heraf 2 fugle med kyllinger. Hjerperne blev kun set af enkelte turdeltagere, der gik for sig selv i skoven.

Urfugl (*Tetrao tetrix*)

Hørt i det fjerne Kapice.

Agerhøne (*Perdix perdix*)

4 Tylkowa, 2 nær hotellet ved Nowogrod

Fasan (*Phasianus colchicus*)

1 set fra bussen nær Warszawa.

Vandrikse (*Rallus aquaticus*)

2 hørt Biebrza-sumpene, 1 hørt fiskedamme ved Bialystok.

Lille Rørvagtel (*Porzana parva*)

1 hørt fiskedamme ved Bialystok.

Engsnarre (*Crex crex*)

Engsnarren er de polske enges trofaste rytmeboks. Vi har noteret 13 Biebrza-området, 1 Waniewo, 4 Siemianowka-søen, 12 i Bialowiaza-området.

Grønbenet Rørhøne (*Gallinula chloropus*)

1 Biebrza-sumpene, 1 Waniewo, 2 fiskedamme ved Bialystok.

Blishøne (*Fulica atra*)

20 fiskedamme ved Bialystok, 6 Biebrza-sumpene, 15 Siemianowka-søen

Trane (*Grus grus*)

8 Tylkovo, 24 + flere hørt Biebrza-sumpene, 4 Siemianowka-søen, 2 Bialowieza.

Lille Præstekrave (*Charadrius dubius*)

1 Tylkovo, 2 broen over Siemianówka-søen, 2 Bug-floden.

Stor Præstekrave (*Charadrius hiaticula*)

1 Biebrza-sumpene.

Vibe (*Vanellus vanellus*)

Almindelig i enge og marker.

Brushane (*Philomachus pugnax*)

6 Biebrza-sumpene.

Dobbeltbekkasin (*Gallinago gallinago*)

39 Biebrza-sumpene, bl.a. en hun set med små kyllinger.

Tredækker (*Gallinago media*)

4-5 hanner på spilleplads. Blev både set spillende i teleskop og hørt fra en to meter høj platform ved Barwik. Et af rejsens højdepunkter.

Skovsnepe (*Scolopax rusticola*)

1 pistende, da vi gik gennem skoven fra tredækkerspillepladsen ved Barwik, 3 pistende om aftenen Bialowieza.

Stor Kobbersnepe (*Limosa limosa*)

64 noteret i Biebrza-sumpene, hvor den er en almindelig ynglefugl på de vidtstrakte enge.

Rødben (*Tringa totanus*)

Almindelig ynglefugl på enge. Vi har noteret 75 Biebrza-sumpene, 15 Siemianowka-søen, 2 Bug-floden.

Hvidklire (*Tringa nebularia*)

1 Tylkowo.

Svaleklire (*Tringa ochropus*)

Almindelig ynglefugl i Bialowiaza-skoven, hvor vi ialt har noteret 6 fugle – både set varslende og ”syngende” i territorieflugt.

Tinksmed (*Tringa glareola*)

1 Tylkowo, 1 Biebrza-sumpene, 1 Siemianowka-søen.

Mudderklire (*Actitis hypoleucos*)

1 Tylkowo, 1 ved Kosy Most-broen i Bialowiaza.

Sandløber (*Calidris alba*)

1 ad. i vinterdragt kom flyvende sammen med en ubestemt ryle ved fiskedammene i Bialystok. En meget uventet iagttagelse midt inde i Polen.

Hættemåge (*Larus ridibundus*)

Almindelig ved vådområder, mindst 1000 sås ved Siemianowka-søen, 200 Biebrza-sumpene, 20 Tylkowo.

Stormmåge (*Larus canus*)

1 fiskedamme ved Bialystok, 6 Siemianowka-søen.

Gulbenet Sølvmåge (*Larus cachinnans*)

1 Biebrza-floden, 2 Siemianowka-søen. Cachinnans-racen skilles af nogle eksperter ud som en egen art kaldet Steppemåge.

Fjordterne (*Sterna hirundo*)

10 Biebrza-sumpene, 4 Waniewo, 20 Siemianowka-søen, 5 Bug-floden.

Dværgterne (*Sterna albifrons*)

4 Biebrza-floden

Hvidskægget terne (*Chlidonias hybridus*)

150 Siemianowka-søen.

Sortterne (*Chlidonias niger*)

40 Tylkowo, 165 Biebrza-sumpene, 75 Siemianowka-søen.

Hvidvinget terne (*Chlidonias leucopterus*)

Den talrigeste *chlidonias*-terne. 180 Biebrza-sumpene, 450 Siemianowka-søen,

Huldue (*Columba oenas*)

3 spredte iagttagelser.

Ringdue (*Columba palumbus*)

Almindelig

Tyrkerdue (*Streptopelia decaocto*)

Almindelig i byer.

Turteldue (*Streptopelia turtur*)

Overraskende kun 5 spredte iagttagelser.

Gøg (*Cuculus canorus*)

Almindelig – op til ti fugle set og hørt dagligt.

Natugle (*Strix aluco*)

1 blev set om natten fra hotellet i Warszawa.

Skovhornugle (*Asio otus*)

Et kuld på tre unger sås i et træ nær vort hotel i Bialowieza.

Mosehornugle (*Asio flammeus*)

1 blev set nær Tredækker-spillepladsen ved Barwik.

Mursejler (*Apus apus*)

Almindelig i byer. Særlig interessant er en lille flok i Bialowieza-skovens Strict Reserve, idet de her yngler i huller i de høje træer, som er deres naturlige biotop og sandsynligvis den eneste benyttede, før de havde bygninger.

Isfugl (*Alcedo atthis*)

1 Tylkowo.

Ellekrage (*Coracias garrulus*)

2 fugle sås meget fint nord for Siemianowka-søen.

Hærfugl (*Upupa epops*)

2 Kapice, 6 Siemianowka-søen, 2 Bugfloden.

Vendehals (*Jynx torquilla*)

1 syng nær hotellet ved Nowogrod. 1 set ved redehul i Bialowieza-skoven, 1 set broen ved Kosymost.

Gråspætte (*Picus canus*)

1 syng. set meget fint af alle ved broen over Kosymost. Desuden yderligere 2 fugle set og 1 hørt i Bialowieza-skoven.

Grønspætte (*Picus viridis*)

Noget overaskende kun 2 hørt Bialowieza-skoven.

Sortspætte (*Dryocopus martius*)

1 sås kigge ud ad redehul ved restauranten ved Tylkowo, 1 Biebrza-sumpene, 5 Bialowieza-skoven, 2 Bugfloden.

Stor Flagspætte (*Dendrocopos major*)

Den almindeligste spætte. 4 Biebrza-sumpene, op til 6 dagligt Bialowieza-skoven.

Mellemlagspætte (*Dendrocopos medius*)

Et par sås ved redehul i Bialowieza-skovens strict reserve. I Bialowieza-skoven sås yderligere en fugl på bison-turen og sidst – men ikke mindst – sås en han meget tæt på i et træ i Bialowieza bypark, hvor der også yngede kernebider.

Hvidrygget Spætte (*Dendrocopos leucotos*)

1 sås meget fint af alle i Bialowieza-skovens Strict Reserve.

Lille Flagspætte (*Dendrocopos minor*)

2 sås ved redehul i Bialowieza-skoven. Desuden 2 Bug-floden.

Tretået Spætte (*Picoides tridactylus*)

2 ved redehul i Bialowieza-skoven.

Hedelærke (*Lullula arborea*)

5 bag hotellet ved Nowogrod, 1 Siemianowka-søen, 2 Kapice, 2 Bialowieza, 3 Bugfloden.

Sanglærke (*Alauda arvensis*)

Almindelig på dyrkede marker.

Digesvale (*Riparia riparia*)

150 i koloni ved Siemianowka-søen. Også 20 i mindre koloni ved Tylkowa og op til dagligt i Biebrza-sumpene. Desuden enkelte set hist og her.

Landsvale (*Hirundo rustica*)

Almindelig

Bysvale (*Delichon urbica*)

Almindelig

Skovpiber (*Anthus trivialis*)

Fåtallig i skovene ved både Biebrza og Bialowieza

Engpiber (*Anthus pratensis*)

20 Biebrza, 10 Siemianowka-søen.

Gul Vipstjert (*Motacilla flava*)

Almindelig i vådområder som Biebrza-sumpene og Siemianowka-søen, hvor der sås op til 50 ex. dagligt.

Citronvipstjert (*Motacilla citreola*)

4-5 fugle med tydelig yngleuro sås ved Mscichy i den vestlige del af Biebrza-sumpene.

Hvid Vipstjert (*Motacilla alba*)

Almindelig.

Gærdesmutte (*Troglodytes troglodytes*)

I alt 16 Bialowieza-skoven.

Jernspurv (*Prunella modularis*)

Kun 4 iagttagelser af syngende fugle i Bialowieza-skoven.

Rødhals (*Erithacus rubecula*)

Almindelig i skovene. Vi har noteret op til 20 fugle dagligt.

Nattergal (*Luscinia luscinia*)

Almindelig i fugtig skov og krat. Vi noterede op til 15 dagligt.

Blåhals (*Luscinia svecica*)

2 ved Mscichy i den vestlige del af Biebrza-sumpene.

Husrødstjert (*Phoenicurus ochruros*)

En karakterfugl i byerne, bl.a. 2 ved hotellet i Nowogrod, op til 10 dagligt i Bialowieza by, 2 Waniewo og i alt 8 i landsbyer i Biebrza-området.

Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus*)

Kun 2 syngende fugle Bialowieza.

Bynkefugl (*Saxicola rubetra*)

Almindelige i udyrkede enge og krat. Vi noterede op til 10 dagligt i Biebrza-området. Desuden 2 Tylkowo, 6 Waniewo og op til 3 dagligt i Bialowieza.

Stenpikker (*Oenanthe oenanthe*)

1 set fra bussen og 2 broen over Siemianowka-søen.

Solsort (*Turdus merula*)

Almindelig i skovene, men ikke så talrig som herhjemme.

Sjagger (*Turdus pilaris*)

Den talrigste drossel i småskove, enge og andre menneskepåvirkede områder. Vi noterede op til 20 dagligt.

Sangdrossel (*Turdus philomelos*)

Almindelig i skovene, især i Bialowieza, hvor vi noterede op til 20 syngende fugle dagligt.

Vindrossel (*Turdus iliacus*)

I alt 8 syngende fugle i Bialowieza-skoven.

Misteldrossel (*Turdus viscivorus*)

1 set flyvende op foran bussen nær Siemianowka-søen.

Græshoppesanger (*Locustella naevia*)

1 hørt syngende Mscichy i den vestlige del af Biebrza-området og 1 syng nær Tredækker-spillepladsen ved Barwik var det hele.

Flodsanger (*Locustella fluviatilis*)

1 syng Biebrza-sumpene ved Goniadz, op til 6 syngende fugle dagligt i Bialowieza-området.

Savisanger (*Locustella luscinioides*)

I alt 9 syngende fugle i Biebrza-området, hvor vi bl.a så en synge sidde lang tid frit fremme, så vi kunne nyde den i teleskopet. Også 1 syngende ved fiskedammene ved Bialystok.

Vandsanger (*Acrocephalus paludicola*)

Lokalt almindelig i lave fugtige star-enge. Vi noterede i alt 15 syngende ved Mscichy i den vestlige del af Biebrza-området. Ved Biebrza-floden hørtes også 1 syngende ud for fugletårnet ved Wolka Piaseczna og 1 syngende nær Goniadz. Endelig sås også 5 syngende Waniewo.

Sivsanger (*Acrocephalus schoenobaenus*)

Almindelig i vådområder med høje siv og tagrør, vi har noteret op til 25 dagligt i Biebrza-sumpene, Waniewo, fiskedammene ved Bialystok og Siemianowka-søen.

Kærsanger (*Acrocephalus palustris*)

Almindelig i kanten af vådområderne med fugtige krat og høje urter. Vi har noteret op til 10 syngende fugle dagligt.

Rørsanger (*Acrocephalus scirpaceus*)

Ikke så talrig som sivsanger og drosselrørsanger. Vi har kun noteret 3 syngende i Biebrza-området, 5 syngende fiskedammene ved Bialystok og 6 syngende fugle, mens vi blev staget rundt i rørskoven ved Waniewo.

Drosselrørsanger (*Acrocephalus arundinaceus*)

En talrig karakterfugl i rørskovsområderne. Mest imponerende var koncentrationen i fiskedammene ved Bialystok, hvor vi anslag, at der var mindst 100 fugle. Desuden har vi noteret 7 Waniewo, i alt 25 Biebrza-området og 4 Siemianowka-søen.

Gulbug (*Hippolais icterina*)

Gulbugens pivende sang, der i daglig tale gav den kælenavnet Pivedyret, hørtes almindeligt i de fleste landsbyer og småskove i det østlige Polen. Vi har noteret op til 8 fugle dagligt.

Høgesanger (*Sylvia nisoria*)

1 syng nær hotellet i Bialowieza, 2 syngende ved broen over Kosy Most, 2 syngende foran indgangen til Strict Reserve i Bialowieza og 4 syngende ved Siemianowka-søen.

Gærdesanger (*Sylvia curruca*)

Ret fåtallig med kun 7 syngende fugle noteret.

Tornsanger (*Sylvia communis*)

Almindelig i levende hegn og i krat. Vi har noteret op til 20 syngende fugle dagligt.

Havesanger (*Sylvia borin*)

Lokalt almindelig, vi har noteret 4 ved hotellet i Nowograd, i alt 8 i Biebrza-området og 30 i Bialowieza-området.

Munk (*Sylvia atricapilla*)

Almindelig, vi har noteret op til 20 fugle dagligt.

Lundsanger (*Phylloscopus trochiloides*)

1 sang lige udenfor vort hotel i Goniadz.

Skovsanger (*Phylloscopus sibilatrix*)

Den talrigste phylloscopus-sanger inde i Bialowieza-skoven, hvor vi noterede op til 75 syngende fugle dagligt. Desuden 2 syngende i skoven på vej ud til Tredækker-spillepladsen ved Barwik.

Gransanger (*Phylloscopus collybita*)

Almindelig, både midt inde Bialowieza-skoven og i skovbrynene. Også hyppig i skove i Biebrza-området. Vi har noteret op til 15 syngende fugle dagligt.

Løvsanger (*Phylloscopus trochilus*)

Lokalt almindelig. Midt inde i Bialowieza-skoven hørtes kun enkelte fugle, men i skovbryn, birkeskove og i Biebrza-området var Løvsangeren den talrigste phylloscopus-sanger. Vi har noteret op til 30 fugle dagligt.

Fuglekonge (*Regulus regulus*)

I alt 9 syngende fugle i Bialowieza-skoven.

Rødtoppet Fuglekonge (*Regulus ignicapillus*)

I alt 7 syngende fugle i Bialowieza-skoven.

Grå Fluesnapper (*Muscicapa striata*)

Fåtalig - kun 8 fugle noteret på hele turen.

Lille Fluesnapper (*Ficedula parva*)

Almindelig i Bialowieza-skoven, hvor vi så – og navnlig hørte – op til 12 fugle dagligt.

Hvidhalset Fluesnapper (*Ficedula albicollis*)

Almindelig i Bialowieza-skoven, hvor Hvidhalset Fluesnapper klart er den dominerende art i forhold til Broget Fluesnapper. Vi har i alt noteret 26 Hvidhalsede Fluesnappere. Mange blev set fint, især synes den lille zoologiske have med skovens dyr ude i Bialowieza-skoven at være et godt sted til at se Hvidhalset Fluesnapper på tæt hold.

Broget Fluesnapper (*Ficedula hypoleuca*)

2 hanner syngende i Bialowieza-skoven. Den ene syngende han var farvet som en hun.

Sumpmejse (*Parus palustris*)

Kun 2 ex. Den ene sås i hotelhaven under frokostpausen ved Tylkowo og den anden i Bialowieza-skoven.

Fyrremejse (*Parus montanus*)

1 syngende fugl Bialowieza-skoven.

Topmejse (*Parus cristatus*)

I alt 11 Bialowieza-skoven.

Sortmejse (*Parus ater*)

9 ex. i Bialowieza-skoven

Blåmejse (*Parus caeruleus*)

3 nær hotellet i Nowogrod, 4 Biebrza-området, 2 Bialowieza.

Musvit (*Parus major*)

4 nær hotellet i Nowogrod, 6 Biebrza-området. I Bialowieza-skoven sås op til 5 ex. dagligt.

Halemejse (*Aegithalos caudatus*)

2 Kapice, 1 Bialowieza.

Spætmejse (*Sitta europaea*)

I Bialowieza-skoven sås op til 6 ex. dagligt.

Træløber (*Certhia familiaris*)

I alt 13 fugle i Bialowieza-skoven.

Pungmejse (*Remiz pendulinus*)

1 hørt, da vi blev staget rundt ved Waniewo. Mindst 15 – heraf 2 beboede reder - fiskedammene ved Bialystok.

Pirol (*Oriolus oriolus*)

Almindelig. Op til 8 fugle set/hørt dagligt. Synes at foretrække småskove og lunde samt skovbrynet, Kun en enkelt hørt midt inde i Bialowieza-skoven, men omkring vort hotel i Bialowieza by ved kanten af skoven hørtes og sås eksempelvis op til fem fugle dagligt.

Rødrygget Tornskade (*Lanius collurio*)

Almindelig. Op til 6 fugle noteret dagligt.

Stor Tornskade (*Lanius excubitor*)

Spredte iagttagelser. Vi har i alt noteret 7 fugle.

Skovskade (*Garrulus glandarius*)

2 Biebrza-området, op til 6 dagligt i Bialowieza-området.

Nøddekrige (*Nutifraga caryocatactes*)

1 Tredækkerspillepladsen ved Barwik, 1 Simianowka-søen, 4 Bialowieza-skoven.

Husskade (*Pica pica*)

Almindelig

Allike (*Corvus monedula*)

Almindelig

Råge (*Corvus frugilegus*)

150 set nær Warszawa.

Gråkrage (*Corvus corone cornix*)

Almindelig

Ravn (*Corvus corax*)

2 Siemianowka-søen, 2 Bialowieza-skoven, 1 mellem Bug Bugfloden og Warszawa.

Stær (*Sturnus vulgaris*)

Almindelig

Gråspurv (*Passer domesticus*)

Almindelig i byer og landsbyer

Skovspurv (*Passer montanus*)

Enkelte set i landsbyerne.

Bogfinke (*Fringilla coelebs*)

Almindelig i skove og hegn.

Gulirisk (*Serinus serinus*)

Almindelig i landsbyer. Vi har noteret op til 4 fugle dagligt.

Grønirisk (*Carduelis chloris*)

Kun 6 ex. noteret

Stillits (*Carduelis carduelis*)

Almindelig

Tornirisk (*Carduelis cannabina*)

Vi har kun noteret 15 fugle.

Karmindompap (*Carpodacus erythrinus*)

Almindelig. Vi har noteret op til 10 fugle dagligt.

Dompap (*Pyrrhula pyrrhula*)

6 Bialowieza-skoven.

Kærnebidder (*Coccothraustes coccothraustes*)

Almindelig i Bialowieza-skoven, hvor der sås og hørtes op til 20 fugle dagligt. Særligt huskes en rede i byparken, hvor vi så kernebidderen fodre sine unger.

Gulspurv (*Emberiza citrinella*)

Almindelig.

Hortulan (*Emberiza hortulana*)

1 Biebrza-sumpene, 1 han Waniewo.

Rørspurv (*Emberiza schoeniclus*)

Almindelig

Kornværling (*Miliaria calandra*)

1 syng. agerland ved Biebrza-sumpene.

I alt observeredes 168 arter

Liste over iagttagne pattedyr

Ræv

1 set med 9 hvalpe i Biebrza-sumpene

Elg

I alt 9 ex. plus en lille kalv i Biebrza-sumpene Flest (7 dyr) sås fra fugletårnet i Wolka Piaseczna.

Kronhjort

1 Bialowieza-skoven

Rådyr

1 Bialowieza-skoven

Vildsvin

1 set da vi forgæves lyttede efter spurveugler i Bialowieza-skoven

Hare

Set almindelig i marker og enge

Egern

2 Bialowieza-skoven.

Bæver

1 set om aftenen i floden bag hotellet i Nowograd. Desuden et svømmende dyr under stageturen i Woniewo.

Europæisk Bison

Vi måtte desværre nøjes med sporene.

Liste over iagttagne krybdyr og padder

Stålorm

2 på vej ud til Tredækker-spillepladsen ved Barwik.

Snog

1 død Siemianowka-søen

Markfirben

1 Siemianowka-søen, 1 Bialowieza-skoven.

Løvfrø:

Under afslutningsmiddagen i Bialowieza-skoven om aftenen kunne vi i baggrunden høre mængder af løvfrøer.

Gulbuget Klokkefrø

Meget talrig ved bl.a. Tylkowo og fiskedammene ved Bialystok.

Desuden mange ubestemte frøer.

Andre dyr

Af sommerfugle sås bl.a. Poppelsommerfugl og Det Hvide C i Bialowieza-skoven. På grusvejene ved Waniewo sås Vejråndøje.